

Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Christiansborg
1240 København KUddannelsespolitisk
konsulent
Christian NyholmKontor: 33 30 43 47
Mobil: 61 55 39 14
Mail: 44cny@hk.dk

11. april 2008

Opfølgende notat vedr. foretræde d. 26. marts 2008 vedr. 300 timers reglen.

I forlængelse af foretræde, som repræsentanter for HK/Kommunal Socialpolitisk Udvalg havde for Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg d. 26. marts 2008, overværedes, at Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg havde et åbent samråd med beskæftigelsesminister Claus Hjorth Frederiksen. HK/Kommunal Socialpolitisk Udvalg finder i den forbindelse anledning til at påpege følgende problemstillinger.

Beskæftigelsesministeren udtalte under samrådet, at personer der enten er syge eller på barsel ikke er omfattet af 300-timers reglen.

Dette er for så vidt korrekt i forhold til den ægtefælle, der er sygemeldt eller på barsel. Såfremt den anden ægtefælle ikke har erhvervet mindst 300 timers ustøttet og ordinært arbejde og ikke selv er syg, på barsel eller i øvrigt befinder sig i en såkaldt "død periode", så vil denne ægtefælle miste retten til kontanthjælp. Dette betyder, at ægteparret er stillet fuldstændig på lige fod med et rask ægtepar, hvor en af ægtefællerne ikke har opfyldt 300 timers reglen, og hvor kontanthjælpen herefter bortfalder for denne ægtefælle. Dermed er der ikke en speciel beskyttelse af ægtepar, hvor den ene er syg/på barsel og den anden er rask/ikke på barsel. Opnår den raske ægtefælle ikke timerne, bliver den syge ægtefælle også ramt af den dårlige økonomi, der er en følge af reglen.

Det samme er situationen for et ægtepar, hvor den ene vurderes at tilhøre matchkategori 5 og dermed fritaget for at skulle erhverve 300 timers ustøttet arbejde, og hvor den anden tilhører matchkategori 4. Dette ægtepar vil også opleve, at deres samlede indtægtsniveau reduceres kraftigt.

Det er derfor formelt korrekt, når beskæftigelsesministeren udtaler, at en syg ægtefælle ikke kan miste sin kontanthjælp som følge af reglen, men i realiteten bliver den syge ægtefælle ramt, når den anden ægtefælle mister sin kontanthjælp.

Et ægtepar, hvor den ene mister hjælpen som følge af 300 timers reglen, stilles økonomisk særdeles dårligt. Da et ægtepar får reduceret sin hjælp som følge af reglerne om ægtefælledomsrettelse samt loftsnedsettelse, så stilles ægteparret økonomisk dårligere end et ægtepar på starthjælp.

Gruppen på starthjælp betegnes netop som økonomisk meget trængte. Det er en af de grupper, der har et stort behov for hjælp, når frivillige organisationer f.eks. uddeler julehjælp. Indførelsen af 300 timers reglen bevirker, at vi kan frygte, at der kommer endnu en gruppe, der har ekstremt svært ved at klare sig selv. Det kan betyde, at familierne må flytte til en dårligere og billigere bolig eller spise

billig/usund mad. Det vil være svært for børnene at deltage i fritidsaktiviteter sammen med kammeraterne, da det kan være svært at finde selv kr. 300,- til kontingent. Det at have internetforbindelse og kontakt til kammerater via Facebook og Messenger kan blive en luksus, som man kan være nødt til at undvære. De unge kan måske få svært ved at tage en ungdomsuddannelse, da der skal købes ordbøger og lommeregner med mindre uddannelsesstederne har legatmidler, der kan søges. Er det sådanne vilkår, vi giver mennesker i det danske velfærdssamfund?

HK/Kommunal Socialpolitisk Udvalg er enig i, at kontanthjælpsmodtagere skal yde noget for deres ydelse i det omfang, de er i stand til dette. Vi mener dog, at lovgivningen allerede stillede krav om dette, før indførelsen af 300 timers reglen.

Det er HK/Kommunal Socialpolitisk Udvalgs fornemmelse, at reglen i langt overvejende grad rammer de ægtefæller, der har problemer udover ledighed – nemlig de ægtefæller, der befinder sig i matchkategori 4, og hvor man netop ikke stiller krav om, at de skal være tilmeldt Staten i Jobcentrene som arbejdssøgende. Det kunne være interessant, såfremt beskæftigelsesministeren finder anledning til at undersøge, hvilken matchkategori de ægtefæller har, der har mistet hjælpen som følge af 300 timers reglen.

Ankestyrelsen har netop truffet en principafgørelse, der har underkendt dele af den vejledning, som Arbejdsdirektoratet udarbejdede i forbindelse med indførelse af 300 timers reglen. Arbejdsdirektoratet var på daværende tidspunkt af den opfattelse, at ægtepar, hvor den ene var på kontanthjælp og den anden i f.eks. ordinær arbejde var omfattet af 300 timers reglen.

Ankestyrelsen slog i deres afgørelse fast, at et sådan ægtepar ikke var omfattet af reglen. Ankestyrelsen måtte dog anmode Kammeradvokaten om en udtalelse før styrelsen kunne træffe en afgørelse. Efter modtagelse af respons fra Kammeradvokaten traf Ankestyrelsen afgørelse om, at et ægtepar, hvor den ene ikke modtog kontanthjælp grundet høj lønindtægt ikke var omfattet. Dette ud fra en vurdering af, at reglen blev indført med henblik på de situationer, hvor begge ægtefæller modtager kontanthjælp.

På baggrund af denne principafgørelse har Arbejdsdirektoratet nu sendt et forslag til ny vejledning i høring. I dette forslag skriver direktoratet, at ægtepar, hvor den ene er på kontanthjælp, og hvor den anden modtager et supplement – uanset størrelse af dette supplement - til en løn/understøttelse e.l., er omfattet af regelsættet.

Det er imidlertid efter HK/Kommunal Socialpolitisk Udvalgs opfattelse uvist, om denne fortolkning også vil "holde" i en eventuel ankesag. Vil Ankestyrelsen vurdere, at det at modtage et mindre supplement som følge af aktivlovens regler for fradrag af indtægter, bevirke, at et sådan ægtepar kan sidestilles med ægtepar, hvor begge modtager fuld kontanthjælp?

HK/Kommunal Socialpolitisk Udvalg vil derfor kraftigt henstille til beskæftigelsesministeren, at der udarbejdes en bekendtgørelse, hvor det klart fremgår, i hvilke situationer, der er tale om et kontanthjælpsægtepar, der er omfattet af 300 timers reglen.

Beskæftigelsesministeren må have bemyndigelsen hertil efter reglerne i aktivlovens § 13, stk. 15. Der er også på baggrund af denne bemyndigelse, at Arbejdsdirektoratet tidligere har udsendt en bekendtgørelse og efterfølgende vejledning om personkredsen for 300 timers reglen. Dette vil dog naturligvis kræve en ny forhandling med Beskæftigelsesrådet. HK/Kommunal Socialpolitisk Udvalg finder, at denne lovgivningsmæssige præcisering er nødvendig for at sikre, at man ikke endnu en gang rammer de forkerte personer som følge af en uklar lovgivning. En vejledning er netop ikke en lov, men alene en fortolkning af loven. Såfremt loven er uklar, vil en vejledning let kunne blive misvisende.

HK/Kommunal Socialpolitisk Udvalg kan også være i tvivl om, hvorvidt forligspartierne mener, at ægtepar, der befinder sig i samme sociale situation skal vurderes forskelligt, blot fordi den ene ægtefælle har en lidt højere indtægt end et andet ægtepar.

Såfremt Arbejdsdirektoratets vejledning bliver gennemført som foreslået, vil dette være tilfældet.

Et eksempel:

Et ægtepar, hvor den ene ægtefælle modtager kontanthjælp, og den anden ægtefælle er i arbejde. Ægtefællen i arbejde tjener kr. 17.000,- om måneden i et fuldtidsarbejde. Såfremt ægtefællerne forsørger et eller flere børn i hjemmet, vil parret efter 6 måneder på kontanthjælp opleve, at der på grund af reglerne om fradrag i hjælpen vil blive udbetalt ca. kr. 500,- før skat til ægtefællen i arbejde. Såfremt ægtefællen i stedet tjener kr. 18.000 om måneden, vil der ikke blive udbetalt et supplement til ægtefællen i arbejde.

I forhold til 300 timers reglen, vil denne forskel betyde, at det ægtepar, hvor ægtefællen tjener kr. 17.000 om måneden er omfattet af 300 timers reglen, mens dette ikke vil være tilfældet for det ægtepar, hvor ægtefællen tjener kr. 18.000 om måneden. Er denne forskel rimelig - det mener vi ikke i HK/Kommunal Socialpolitisk Udvalg.

Kommunerne anvender mange ressourcer på at administrere 300 timers reglen, dels i forhold til at optælle, hvornår et ægtepar er omfattet af reglen, dels til at opgøre bortfaldstidspunktet og dels i forhold til den fortsatte opfølgning i de situationer, hvor et bortfaldstidspunkt udskydes f.eks. grundet sygdom eller fordi Jobcentret er i gang med at afklare en persons arbejdsevne.

HK/ Kommunal Socialpolitisk Udvalg kan derfor støtte spørgsmål 128 og 129 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg til beskæftigelsesministeren, hvor Arbejdsmarkedsudvalget anmoder om, at beskæftigelsesministeren fremsender et skøn over anvendt ressourceforbrug i kommunerne på administration af regelsættet samt at beskæftigelsesministeren vurderer, om effekten af 300 timers reglen står mål med regeringens ønske om mindre bureaukrati.

Det er HK/Kommunal Socialpolitisk Udvalgs vurdering, at beskæftigelsesministeren bør trække 300 timers reglen tilbage med henblik på en præcisering af dels formålet med lovgivningen og dels en præcisering af de lovbestemmelser, der skal anvendes.

HK/Kommunal Socialpolitisk Udvalg ser helst, at reglen permanent blev trukket tilbage. Såfremt det politiske flertal fortsat ønsker at bevare reglen, vil HK/Kommunal Socialpolitisk Udvalg henstille til, at reglen kun finder anvendelse for de personer, der er arbejdsmarkedsparate - det vil sige, at personer i matchkategori 4 også holdes ude af reglen.

Med venlig hilsen

Per Støve
Formand for HK/KOMMUNAL's
socialpolitiske udvalg

Christian Nyholm

Uddannelsespolitisk konsulent
HK/KOMMUNAL

* "Den nye fattigdom er skabt for at hjælpe klienterne i arbejde. Det er den formelle begrundelse. Når det ikke virker, må vi lede efter andre årsager til, at staten indfører fattigdom.

Lovgivningen og fattigdommen bygger på et menneskesyn, som er fremmed for socialt arbejdes tradition. Bruttoficeringen af de sociale ydelser først i 90'erne var det afgørende punkt for ændringen i socialt arbejdes menneskesyn".